

Izvješće medijskih objava

06.11.2014

Lista objava

5.11.2014	Udruga.hr	Stranica/Termin:	Hrvatska
Naslov:	Neprofitni sektor zapošjava i onemogućavati ga u tome potpuno je kontraproduktivno		
Sadržaj:	Umjesto da otežavamo osnivanje udruga, Ministarstvo poduzetništva i obrta neke bi oblike podrške udrugama trebali preslikati na novoosnovana poduzeća. Oa su uvjeti iole slični nitko tko želi raditi zbog ostvarivanja profita ne bi osnivao udrugu, već poduzeće iz kojeg dobit može		
Autor:	Maja Jurković		
Rubrika, Emisija:	Žanr: intervju		
Ključne riječi:	Naklada: Centar za mirovne studije, građanski odgoj, Diskriminacija, Platforma 112, Azil, azilanti,		

5.11.2014 **Udruga.hr**

Stranica/Termi 6

Naslov: Neprofitni sektor zapošjava i onemogućavati ga u tome potpuno je

Autor: Maja Jurković

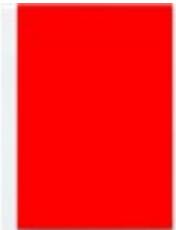
Rubrika/Emisija: /

Žanr: intervju

Površina/Trajanje: 2.088,71

Naklada:

Ključne riječi: Centar za mirovne studije, građanski odgoj, Diskriminacija, Platforma 112,

Udruga

ČASOPIS ZA PREDSJEDNICE/KE UDRUGA I OSTALE ODGOVORNE OSOBE U UDRUGAMA
 CENTAR ZA MANAGEMENT I SAVJETOVANJE, 1. Gajnički vidič 5, 10000 Zagreb .hr

**ZASTUPANJE I
PREDSTAVLJANJE
UDRUGE**

**DONESEN ZAKON O
FINANSIJSKOM
POSLOVANJU I
RAČUNOVODSTVU
NEPROFITNIH
ORGANIZACIJA**

**UNUTARNJE
USTROJSTVO
UDRUGA**

**ČLANSKA
PRAVA**

**ZABRANA
DJELOVANJA
UDRUGE**

INTERVJU
Sandra Benčić
Centar za mirovne studije

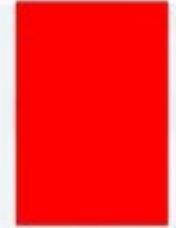
7/ 2014., BROJ 7

Postarina plaćena u pošti 10000 Zagreb

ISSN 1844-7066

9 7718491960011

011114

INTERVJU

Sandra Benčić,
Centar za mirovne
studije

Umjesto da otežavamo osnivanje udruga, Ministarstvo poduzetništva i obrta neke bi oblike podrške udrugama preslikati na novoosnovana poduzeća. Da su uvjeti iole slični nitko tko želi raditi zbog ostvarivanja profitu ne bi osnivao udrugu, već poduzeće iz kojeg dobit može izvlačiti. Iz udruge to ne može, najviše što može je isplatiti si plaću.

Neprofitni sektor zapošljava i onemogućavati ga u tome potpuno je kontraproduktivno

Bliže se izbori, mediji su prepuni emisija „prepucavanja“ političara koje nalikuju *reality showovima*, traže se referendumi, manjine kao da imaju još manje prava. S druge strane, priča se i o povlačenju sredstava iz EU fondova, izgradnji civilnog društva te mijenjanju dosadašnjeg obrazovnog sustava. Kakvo je stvarno stanje te kako je to raditi na mijenjaju stvari nabolje u ovoj „šumi“ priča i parola, pitali smo **Sandru Benčić iz Centra za mirovne studije (CMS)**.

[Udruga.hr]: Kako biste prokomentirali stanje civilnog društva u Hrvatskoj, prepoznaju li ljudi dovoljno važnost ovog područja?

Civilno društvo je vrlo širok pojam, u koji ne spadaju samo udruge koje rade za opće dobro, nego i udruženja koja nastaju za dobrobit svojih članova, sportska društva itd., tako da je teško u cjelini dati ocjenu stanja. Opcito bih rekla da, s obzirom na kratkoču perioda slobodnijeg razvoja civilnog društva u Hrvatskoj

od kraja 90-ih do danas, vidimo značajan razvoj i diversifikaciju oblika organizacija civilnog društva, ali utjecaj i prepoznatljivost organizacija još je uvijek ograničena zbog općeg demokratskog deficitia koji postoji u Hrvatskoj. To vidimo i prema sve učestalijim napadima na neke organizacije civilnog društva, od političkog ili djelova medijskog establišmenta, koji ih isključivo vide kao korisnike javnih sredstava, bez osvrta na utjecaj tih organizacija na unapređenje usluga građanima, demokratizaciju društva, borbu protiv negativnih društvenih fenomena, širenje prostora obrazovanja itd. Mislim da je pravni okvir za rad udruga relativno dobar, kao i sustav institucionalne i finansijske podrške koji se još uvijek razvija

ja, ali je po mom mišljenju svakako jedan od boljih u ovom dijelu Europe.

|Udruga.hr|:Prema nekim izvorima Hrvatska ima jedno od najjače razvijenih civilnih društava u Europi. Je li to zastava tako?

Ne bih se složila. Civilno društvo, kao i ostali sektori, osim povoljnog okruženja treba i vrijeme kao ključan faktor razvoja. U tom smislu teško se mjeriti s tzv. stariam demokracijama, odnosno državama koje nisu, u recentnoj povijesti, imale periode suzbijanja razvoja civilnog društva, što sve zemlje bivše Jugoslavije imaju. U odnosu, pak, na bivše zemlje tzv. Istočnog bloka svakako mislim da smo u prednosti. Vidje-

li smo to i nedavno pri susretu s organizacijama civilnog društva u području zaštite ljudskih prava u Mađarskoj, a koje trenutna mađarska vlast pokušava doslovno onemogućiti u svakom obliku djelovanja. Mnogima od njih prisilno su zatvoreni uredi, vode se fiktivni postupci protiv organizacija i aktivista, prijeti im se i sl. U nekim zemljama bivše Jugoslavije, s druge strane, vidimo da se civilno društvo isključivo oslanja na vanjske izvore finansiranja, koji se povlače s ovog područja bez da se osigurala održivost na nacionalnoj razini i time mnoge važne organizacije propadaju, a okruženje ne omogućava nastanak novih.

|Udruga.hr|:Kako stojite po pitanju poticaja iz EU fondova? Koliko je uopće realno očekivati uspjeh kod povlačenja javnih sredstava pri pokretanju udruge?

Proračun CMS-a u 2013. godini iznosio je oko 4,6 milijuna kuna, s time da najveći udio u proračunu imaju bespovratna sredstva za projekte koji se financiraju iz fondova EU, čak 60%. To su sredstva koja se dodjeljuju putem javnih natječaja bilo domaćih tijela, bilo tijela ili agencija Europske komisije, pri čemu je konkurenca izrazito velika jer se na njih mogu javljati sve zemlje članice EU. Suprotno različitim natpisima nekih medijskih portalata, udio sredstava iz proračuna države, regionalne ili lokalne samouprave te domaćih donatora u cjelokupnom proračunu CMS-a u 2013., iznosio je samo 8%.

Kada uzmete u obzir da se svi projekti koje dobivamo iz fondova EU moraju sufincirati s minimalno 5-25%, onda zapravo dolazimo do zaključka da su domaća sredstva služila isključivo povlačenju sredstava iz EU fondova. Smatramo da bi bilo jako dobro kada bi javni sektor, posebno lokalna i regionalna samouprava, mogli

dostići takve omjere financiranja javnih potreba. Ove godine ponovno imamo i institucionalnu podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, što će svakako olakšati daljnji razvoj programa i povezivanje s partnerškim organizacijama u Hrvatskoj i EU. Što se tiče malih organizacija koje tek počinju, teško je očekivati da će odmah moći osigurati sredstva iz EU fondova ili neka veća javna sredstva, zato smo se i zalagali godinama da se prilagode natječaji za male ili tek nastajuće organizacije. Upravo je u tijeku jedan takav natječaj iz ESF-a, a nadamo se da će ih u budućnosti biti više.

|Udruga.hr|:Mladi sve više rad u udrugama odabiru kao svoju karijeru. Je li tako i kod vas i što bi trebalo promijeniti kako bi takva praksa postala dostupnija?

Veseli me što su mladi ljudi prepoznali rad u udrugama kao mogućnost da, osim pukog zaposlenja, rade poslove s pozitivnim utjecajem na društvo i pritom žive i rade u skladu sa svojim vrijednostima. Isto tako, čini mi se da mnoge udruge, za razliku od nekih drugih sektora, omogućuju kontinuirano obrazovanje svojim zaposlenicima i članovima, što je dodatna prednost. I u CMS-u smo u zadnje tri godine zaposlili dosta mlađih ljudi, većinu i bez prethodnog radnog iskustva, koji su nam domjestili entuzijazmom i voljom za učenje.

Da bi zaposlenje u udrugama postalo još dostupnije mlađim ljudima ključno je da HZZ i Ministarstvo rada prepoznaju udruge kao korisnike programa stručnog osposobljavanja i ostalih programa podrške zapošljavanju mlađih. Primjerice, mjera HZZ-a „Rad i nakon stručnog osposobljavanja“ odnosi se isključivo na poduzetnike koji profitno djeluju, dok udruge kao neprofitne organiza-

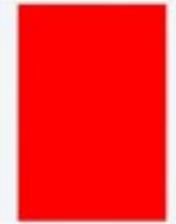
cije nemaju mogućnost koristiti tu mjeru.

|Udruga.hr|:Bavite se dosta specifičnim područjem, na kakvim akcijama sudjelujete?

Mi vjerujemo da je „drugačiji svijet moguć“, ali isto tako znamo da se to ne događa samo od sebe, već da je potrebno raditi na stvaranju kritične društvene mase koja će aktivno raditi na izgradnji boljeg društva. Ponekad izgledamo kao neka društvena avangarda, ali mnoge stvari za koje smo se zalagali prije 15 godina i na koje se tada gledalo s podsmjehom, i proglašavalo nas se hipijima, danas su realnost i *mainstream*. Primjerice, zalaganje za prigovor savjesti te ukidanje obveznog vojnog roka, afirmacija građanskih prava manjina, priznanje neformalnog obrazovanja za koje smo se zalagali i u sklopu kojeg smo provodili program Mirovnih studija. Nadalje, pitanje ekonomski jednakopravnosti danas je ključno pitanje na globalnoj razini, a nekada nas se zbog toga proglašavalo crvenim vragovima.

Da ne spominjemo pitanje afirmacije prava na azil. I na ovom području promjene idu sporu, ali ipak imamo kakav-takov sustav prihvata tražitelja azila, sustav dodjele statusa azilanta, uspjeli smo nedavno maknuti iz Obiteljskog zakona barijere za sklapanje braka za azilante, a država je donijela i Akcijski plan za integraciju azilanta i osoba pod subsidijskom zaštitom.

CMS danas ima tri ključna programa: **Program borbe protiv rasizma i ksenofobije** unutar koje radimo na primjeni Zakona o suzbijanju diskriminacije, direktnoj pravnoj pomoći nacionalnim manjinama i azilantima, asistenciji azilantima pri njihovoj integraciji u društvo, uključujući i neformalni tečaj hrvatskoj jeziku, te prijedlozima politika, propisa i akcija u cilju smanjenja isklju-

čenosti ovih društvenih skupina. U sklopu **Programa afirmacije nenasilja i građanskog odgoja i obrazovanja**, upravo startamo sa 17.-om godinom Mirovnih studija (jednogodišnjim neformalnim obrazovnim programom) te i dalje, usprkos otporima službenе politike, radimo na uvođenju **Građanskog odgoja i obrazovanja u škole**. **Program ljudske sigurnosti, društveno-ekonomske solidarnosti i razvojne suradnje** bavi se nadzorom rada i povećanjem transparentnosti rada sigurnosno-obavještajnih službi, vojske i policije, pri čemu osim direktnih akcija javnog zagovaranja radimo i na pružanju direktne pomoći građanima kojima su prava prekršena od sigurnosnog ili reprezivnog aparata. Radimo na izgradnji boljih institucija nadzora nad primjenom mjera tajnog prikupljanja podataka, posebice u odnosu na policiju, te na praćenju trošenja javnih sredstava putem javne nabave od strane vojske i policije. U tu svrhu nedavno smo s Institutom Ruder Bošković razvili i softver za detekciju koruptivnih rizika u procesima javne nabave za MORH. Aktivni smo i u području razvoja vanjske politike RH kod međunarodne razvojne pomoći, pokrenuli smo osnivanje CROSOL-a (mreže udruga za pružanje pomoći u inozemstvu), uspjeli uključiti izgradnju mira i civilnog društva u prioritete razvojne pomoći RH, a sada radimo i na novoj EU agendi za razvojnu pomoći u sklopu europske mreže CONCORD.

|Udruga.hr|: Osim birokracije, koja vjerujem dosta komplikira svakodnevni rad, s kojim problemima se još susrećete te što bi vam najviše olakšalo rad?

Evo prije nekoliko dana smo u sklopu **Platforme 112** poslali zahtjev ugovornim tijelima za EU fondove da ujednače primjenu pravila implementacije pro-

tekata te da udruge i druga tijela koje koriste fondove EU imaju jednak tretman. To nam je ključan problem, a zbog nesigurnosti domaćih tijela zaduženih za provedbu oni, umjesto da sada kada se radi o sredstvima koja su i naša (jer smo zemlja članica) pojednostavljave stvari, još više komplikiraju procedure provedbe i izvještavanja te birokratiziraju proces daleko više nego je potrebno. S druge strane, kada nam je ugovorno tijelo neko od tijela Europske komisije u Bruxellesu, tada nam je provedba daleko jednostavnija i imamo prostora koncentrirati se na sadržaj, a ne puku formu projekta. U smislu finansiranja zalažemo se za promjenu pristupa s projektog na programsko financiranje, koje bi omogućilo više fleksibilnosti u aktivnostima na način da se one prilagode promjenama koje nastaju tokom provedbe projekta. Time bi se omogućilo više aktivizma, a manje „projektitisa“.

|Udruga.hr|: Na koji način surađujete s drugim udrugama? Jesu li udruge uopće dovoljno povezane?

Osnivanja **Platforme 112**, ali i koalicije Glasam protiv, povezanost organizacija koje rade na zaštiti ljudskih prava, demokratizaciji i borbi protiv socijalne isključenosti je ojačala te nam omogućila veći utjecaj i bolju povezanost, kao i razmjenu programa među udrugama. Svaka ko najviše surađujemo s organizacijama u Kući ljudskih prava, GONG-om, Zelenom akcijom, Zelenom Istrom, Pravom na grad, Eko Zadrom, Obrisom, BRID-om itd. Također, jedni smo od članova Zadruge za etičko financiranje, koja osniva prvu etičku banku u Hrvatskoj. Ovakva mreža omogućuje nam povezivanje i s drugim tipovima organizacija kao što su

zadruge, mali poduzetnici i socijalna poduzeća, a s kojima dijelimo vrijednosti i ciljeve djelovanja. Nedostaje bolje povezivanje organizacija na nacionalnoj razini, većinom surađuju udruge koje se nalaze na istom području, što je uglavnom uzrokovan fizičkom udaljenošću i nemogućnošću redovite direktnе komunikacije. Smatram i da trebamo više raditi na širenju akcijskih koalicija prema sindikatima, udrugama radnika, neformalnim grupama

USPKOS

ČINJENICI DA ZAPOSLENJE U UDRUZI NIKAKO NIJE „SIGURNO POSAO“, U SMISLU DA NE MOŽEMO GARANTIRATI DOKAD ĆEMO NEKO RADNO MJESTO MOĆI FINANCIRATI, MLADE LJUDE IPAK PRIVLAČI ČINJENICA DA U MNOGIM UDRUGAMA DIREKTNO SUDJELUJU U DONOŠENJU ODLUKA, NEMA HIJERARHIJSKI POSTAVLJENOG SUSTAVA TE SE NJEGUJE KULTURA SURADNJE I DIJALOGA.

gradana u konkretnim društvenim pitanjima.

|Udruga.hr|: Imamo veliki broj prijavljenih udruga, od kojih je puno neaktivno, no neke su osnovane samo da bi iskoristavale rupe u zakonu. Kako bi se po vama to moglo izbjegći?

Nisam zabrinuta zbog velikog broja neaktivnih udruga. Udruga gradana sama po sebi, ako je neaktivna, ne troši nikakva sredstva ili resurse iz proračuna, barem ne bi trebala jer ne može proći na natječajima, osim ako se radi o pogodovanju. Činjenica je da se novim Zakonom o udrugama olakšava brisanje iz registra onih udruga koje nisu održale skupštinu udruge i time će se vjerojatno uvelike smanjiti broj udruga u registru. Međutim, izuzetno sam protiv otežavanja osnivanja udruga samo zato jer ih kao ima puno. Pa kome to smeta? S

druge strane, svjedočimo činjenici da se mnogi odlučuju osnovati udrugu kako bi se samozaobiljili, dakle umjesto da otvaraju obrt ili d.o.o. osnivaju udrugu da bi kroz nju provodili neku gospodarsku djelatnost. Smatram da tu nije kriv pravni okvir udruga, već pravni okviri za obrte i d.o.o.-e. S obzirom da sam radila i u privatnom sektoru, mogu reći da je danas u Hrvatskoj puno teže pokrenuti *start up business*, nego *start up udrugu* i to iz jednostavnog razloga što ne postoji niti dovoljno dobra institucionalna, niti finansijska niti porezna podrška novoosnovanim tvrtkama. Nadalje, oni koji žele obavljati neku poduzetničku djelatnost, ali za opće dobro ili dobrobit određene društvene skupine bez generiranja dobiti, već kroz investiranje u proširenje socijalnih usluga, treba omogućiti da to radi kroz okvir socijalnog poduzeća. Nažalost, Hrvatska za socijalno poduzetništvo još nema niti osnovni pravni okvir, a EU aktivno radi na povećanju poticaja za socijalno poduzetništvo i vidi ga važnim sektorom za smanjenje nezaposlenosti.

|Udruga.hr|: U strukturi vaših zaposlenika i suradnika prevladavaju žene. Smatrate li da su one bolji izbor kad je u pitanju područje kojim se bavite?

Ne, nego jednostavno žene pokazuju više interesa za rad u ovom tipu organizacija, premda se u posljednje vrijeme i to mijenja. Rad u ne hijerarhijski postavljenoj strukturi, gdje nema „šefova“ ali ima puno interne koordinacije i dijaloga, možda odabiće one muškarce koji karijeru vide kao linearu - penjanje po hijerarhijskoj ljestvici dok ne dodeš do vrha. Ipak, posljednjih godina imamo sve više od strane muškaraca, pa nam se napokon poboljšava i ravnoteža u tom smislu.

Maja Jurković